

Zapobieganie powstawania odpadów

Zapobieganie powstawaniu śmieci

Każdy z nas codziennie wyrzuca mnóstwo śmieci. Pozbywanie się śmieci, których przybywa, jest jednym z poważnych problemów naszej cywilizacji. Dążeniem społeczności Unii Europejskiej jest stworzenie „społeczeństwa recyklingu”, którego celem będzie unikanie wytwarzania odpadów oraz wykorzystywanie odpadów jako zasobów. Niesegregowane i niezagospodarowane odpady muszą być wywożone na ciągle powiększające się składowiska odpadów. Wszyscy jesteśmy obciążani kosztami ich utrzymania. Przeciętny Polak „produkuje” ich 320 kg odpadów rocznie. Kupuj tyle, ile naprawdę potrzebujesz. Im bardziej bowiem uda się zapobiec powstawaniu odpadów, tym mniejszy problem z odpowiednim ich zagospodarowaniem.

Doświadczenia krajów najbardziej zawansowanych w ochronie środowiska wykazują, że minimalizacja wytwarzania odpadów "u źródła" jest najbardziej efektywną strategią w gospodarce odpadami.

Zmniejszenie ilości wytwarzanych odpadów przynosi bowiem wymierne korzyści ekonomiczne podnosząc efektywność procesów technologicznych, pobudzając rozwój techniki i organizacji w zakładzie, obniżając koszty związane z transportem, unieszkodliwianiem i składowaniem odpadów.

Unikanie powstawania odpadów wymaga wielu zmian, wielkich jak i małych, od:

- Producentów, np. na rzecz bardziej trwałych oraz naprawialnych produktów
- Handlowców i detalistów, np. sposób pakowania i promowania towarów
- Konsumentów, np. bardziej przemyślane decyzje zakupu towarów oraz wsparcie dla rynku wytworów recyklingu.

Jak postępować, żeby „produkować” mniej odpadów:

- Wybieraj produkty trwałe.
- Wybieraj produkty w dużych opakowaniach.
- Idziesz na zakupy? Weź torbę z domu - torba wielokrotnego użytku jest pojemna, wytrzymała i będzie służyć całe lata, a po zwinięciu zajmuje tak mało miejsca, że zmieści się w każdej damskiej torebce. Warto wyrobić taki nawyk, szczególnie że każda torba jednorazowa w sklepie to dodatkowy koszt i dodatkowy śmieć. Jednorazowe torebki służą nam tylko chwilę, a po powrocie do domu lądują w koszu, przyczyniając się do produkcji ogromnej ilości śmieci.
- Zamiast zwykłych, jednorazowych baterii stosuj akumulatorki, które można wielokrotnie ładować.
- Wybierz szklaną butelkę zwrotną zamiast butelki plastikowej (szklana butelka może być wykorzystana powtórnie nawet 15 razy, podczas gdy butelka plastikowa jest jednorazowa).
- Unikaj produktów zapakowanych w wiele warstw opakowań.
- Jeśli masz przydomowy ogródek, kompostuj odpady spożywcze, które stanowią 31% wytwarzanych przez Ciebie odpadów. Posłużą do nawożenia Twojego ogrodu. Obecna technologia pozwala przechowywać kompost w sposób bezpieczny i nieuciążliwy.
- Zwracaj uwagę na daty przydatności do spożycia.
- Unikaj jednorazowych produktów np. plastikowych sztućców na grilla czy papierowych talerzyków, jednorazowych golarek
- Do pakowania drugiego śniadania wykorzystuj pojemniki wielokrotnego użytku.
- Naklej na skrzynce informację, że nie życzysz sobie ulotek.
- Przeczytane czasopisma przekaż komuś, kto chętnie je przeczyta.

- Rzeczy używane, których już nie potrzebujesz np. meble, sprawny sprzęt AGD, ubrania, książki, zabawki, sprzęty sportowe i dla dzieci oddaj instytucjom, które prześlą je potrzebującym.
- Jeżeli to możliwe ogranicz ilość zużywanego papieru:
  - Wysyłaj korespondencję pocztą elektroniczną zamiast tradycyjnych listów,
  - Zrezygnuj z papierowych faktur i rachunków za media i usługi oraz z tradycyjnych wyciągów bankowych na rzecz dokumentów przekazywanych w wersji elektronicznej,
  - Jeżeli musisz coś wydrukować, to drukuj dwustronnie,
  - Tam, gdzie możliwe wykorzystuj papier wcześniej zapisany jednostronnie.
- Jeżeli możesz wymień źródło ciepła na paliwo stałe na ogrzewanie sieciowe lub gazowe. W ten sposób wyeliminujesz zarówno odpady popiołu jak również ograniczysz emisję substancji szkodliwych do środowiska.
- Wypożyczaj zamiast kupować przedmioty rzadko używane, np. sprzęty, narzędzia. Poprzez takie zachowanie ponosisz mniejsze koszty, pieniądze nie są lokowane w sprzęt rzadko używany, masz dostęp do najnowszego specjalistycznego sprzętu, nie musisz martwić się o jego serwisowanie, nie musisz przechowywać sprzętu w domu.
- Wypożyczaj książki, płyty zamiast kupować.
- Kupuj towary bardziej trwałe i lepszej jakości np. sprzęt elektroniczny, meble, bawełniane pieluszki.
- Kupuj produkty które nie są nadmiernie pakowane np. warzywa i owoce luzem, kupowanie największego opakowania np. proszek do prania 10 kg zamiast małych opakowań po 1,5 kg.

Segregując śmieci znacząco przyczyniasz się do ochrony środowiska. Dzięki segregacji możliwe jest odzyskanie ogromnej ilości surowców i pieniędzy. Przykładowo, produkując puszkę ze złomu, można zaoszczędzić nawet 96% energii, zmniejszyć zanieczyszczenie wody o 97% i zdecydowanie ograniczyć negatywny wpływ jaki ma na środowisko produkcja aluminium. Segregacja to czysty zysk.

KOMPOSTOWANIE- NAJLEPSZA METODA POWTÓRNEGO WYKORZYSTANIA ODPADÓW.

Kompostowanie pozwala zmniejszyć o 30-50% ilość odpadów wywożonych na wysypiska. W przydomowym kompostowniku można przetworzyć nawet 300 kg odpadów w ciągu roku.

Regulamin utrzymania czystości i porządku na terenie gmin Maciejowice dopuszcza prowadzenie przydomowego kompostownika.

Pamiętajmy, że prawidłowo przygotowany kompost jest przyjemny w dotyku, a zapachem przypomina ściółkę leśną. Uzyskanie odpowiedniego efektu ułatwi stosowanie dziesięciu podstawowych zasad kompostowania:

- kompostownik powinien być dostosowany wielkością do potrzeb gospodarstwa domowego
- podłoże nie powinno być utwardzone- mikroorganizmy i dżdżownice żyjące w glebie muszą swobodnie dostawać się do masy kompostowej aby wspomagać naturalne procesy rozkładu materii. Pojemnik na kompostownik można zbudować z kamieni, cegieł, drewna lub wykorzystać plastikowe pojemniki z polietylenu o wysokiej gęstości, dzięki którym kompostownik jest mrozoodporny
- kompostownik nie powinien być zagłębiony w ziemi, najlepiej aby gleba była przepuszczalna- stojąca woda spowoduje gnienie masy kompostowej
- kompostownik powinien stać w zacienionej części ogrodu, osłoniętej od wiatru
- nie wszystkie odpady organiczne nadają się na kompost, trzeba je więc segregować
- na dnie kompostownika kładziemy warstwę grubszych gałęzi i pędów pociętych na kawałki- przysypujemy je ziemią lub gotowym kompostem
- im bardziej rozdrobnione odpady, tym szybciej ulegają rozkładowi

- ważne jest utrzymanie odpowiedniej wilgotności przyzmy kompostowej. Jeśli jest zbyt mokra i zaczyna wydzielać nieprzyjemny zapach, należy do niej dodać odpady wchłaniające wodę, np. tekturowe wyłóczki po jajkach albo papier gazetowy zgnieciony w kulki
- w celu przyspieszenia procesu rozkładu można przesypywać kolejne warstwy odpadów zwykłą ziemią ogrodową
- dodana do kompostownika szczepionka bakteryjna, dostępna w sklepach ogrodniczych, zabezpieczy kompost przed nieprzyjemnym zapachem i dodatkowo przyspieszy proces rozkładu,
- raz na dwa tygodnie należy wymieszać zawartość kompostownika, żeby umożliwić dopływ powietrza do wszystkich warstw. Proces rozkładu z udziałem tlenu, w przeciwieństwie do beztlenowego gnicia, przebiega bez wydzielania nieprzyjemnego zapachu
- po dodaniu kolejnej porcji odpadów dobrze jest przykryć kompostownik (np. matą słomianą lub workiem z juty), aby nie tracił wilgoci i ciepła

Czas oczekiwania na efekty to około 5-6 miesięcy. Jeśli kompostownik zostanie założony na wiosnę, to jesienią pierwsza porcja kompostu powinna być gotowa.

(źródło: www.mos.gov.pl, Zielone Mazowsze- Jak zmniejszyć ilość odpadów-przegląd dobrych praktyk, A. Będkowski, www.wymarzonyogrod.pl)

